

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research
Cilt: 13 Sayı: 73 Ekim 2020 & Volume: 13 Issue: 73 October 2020
www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

TÜRK ÖĞRENCİLERİN ÇİNCE TONLAMA YANLIŞ İNCELEMELERİ VE ÖĞRETİM STRATEJİLERİ *ERROR ANALYSIS OF TURKISH STUDENTS' ACQUISITION OF MANDARIN TONES AND THE RELEVANT TEACHING STRATEGIES*

Hikmet ABABAIKERE*

Öz

Bu çalışmada Çin'de öğrenim gören Türk öğrencilerin tek heceli ve çift heceli sözcüklerdeki tonlama becerileri sesletim programı ile araştırılması hedeflenmiştir. Praat 6.1.08 sesletim programı kullanılmış ve oluşturulan ölçek ile öğrencilerin seslettiği ton ile Modern Çince'deki ölçünlüleştirilmiş tonlama karşılaştırılmıştır. Ayrıca bu öğrencilerin tonlama öğrenim sırasında karşılaştıkları zorluklar ve ortak yanlışları derinlemesine araştırılarak yapılan yanlışların sebepleri belirlenmiş ve çıkan sonuca uygun öğretim stratejileri ve öneriler sunulmuştur.

Araştırma sonuçlarına göre Türk öğrencilerin en sık olarak ikinci ton olan yükselen tonda yanlış yaptıkları ortaya çıkmıştır. Bu durum ana dilin, ikinci veya üçüncü dil olarak öğrenilen yabancı dile olumsuz aktarımı ile açıklanabilir, ayrıca Çin'in farklı bölgelerinde konuşulan lehçelerin Çince lehçesinden farklı olmasının etkisi de söz konusudur. Öğrencilerin yanlış yapma nedenleri tespit edildikten sonra Türk öğrencilere ton öğretimi için öneriler sunulmuştur. Farklı tonların farklı anlamlarını karşılaştırarak öğretmek, öğrencilerin konuya olan ilgilerini daha da arttırabilir; ayrıca Türkçe günlük dil kullanımında vurgu amacıyla kullanılan tonlamalar ve Çince'deki tonlamalar karşılaştırılarak tonların daha iyi kavranmasını sağlayan teknikler uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler: Türk Öğrenciler, Tonlama Öğretimi, Yanlış İncelemesi, Akustik Deneyi.

Abstract

Based on the problems of Chinese tones found in personal learning experience, the author makes detailed study and analysis of the Turkish students' acquisition of Chinese tones in Entry-level and intermediate classes and probes into the error and its regulation, using the listening and acoustic experiment methods.

From the viewpoint of the relationship between listening and pronunciation, taking the methods of listening with noting and Experimental Phonetics, the thesis analyzes the listening regulation of Chinese tones and the difficult sequence of pronunciation of Turkish students.

We get the conclusion as follows: for the Turkish students, the rising tone is the most difficult to acquire. The pitch contour of rising tone approaches the falling rising tone. The main reasons affecting Turkish students' acquisition of Chinese tones are the mother tongue transfer, environmental influence and redundancy characteristic.

Aiming at these principal errors, we provide some suggestions for tone teaching. By comparing the different meanings of different tones, students are reminded that the tones are used to distinguish meanings of a syllable. By comparison with Turkish intonation, the Chinese tones are easier to perceive. The application of speech analyzer enables students to acquire Chinese tones intuitively with great interests.

The author hopes the result of this paper will give some inspiration toward the teaching to the Turkish students, and also hopes that more Chinese teachers will pay attention to the research of teaching tones to Turkish students.

Keywords: Turkish Students, Tone Teaching, Error Analysis, Acoustic Experiment.

* Shanghai Uluslararası Çalışmalar Üniversitesi Uluslararası Kültürel Değişim Fakültesi, Yabancı Dil Olarak Çince Öğretimi Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi, <https://orcid.org/0000-0002-0805-4711>, 0157509026@shisu.edu.cn

1.Giriş

Çin ekonomisi ve dış ticaretinin hızlı gelişmesiyle Çincenin daha popüler bir dil haline gelmesi nedeniyle dünyada Çince öğrenenlerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Son yıllarda, Çin ve Türkiye ekonomik ve ticari ilişkilerde daha fazla yakınlaşmaktadır, bu durumun da etkisiyle Türkiye'den çok sayıda öğrenci Çince dil eğitimi almak için Çin'e gelmektedir. Çince öğrenen Türk öğrenci sayısının artmasıyla, öğrenim ve öğretim sürecinde Çince edinimine ilişkin pek çok sorun ortaya çıkmıştır, tonlama sorunu bunların başında gelmektedir.

Çince dil yapısına göre her hece ses tonu barındırmaktadır. Ses tonları, sözcükte anlam belirleyicidir. Tonlama Çince konuşmaya ritimsel bir özellik katar. Fakat Çince dil yapısında bulunan tonlama ve sesletim özellikleri Çinceyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler için oldukça zorlayıcıdır. Çince konuşurken tonlamada yapılan bir yanlış kişinin karşısındaki tarafından yanlış anlaşılmasına neden olabilir. Örneğin bir yabancı öğrenci seyahat bileti alırken Jiangsu eyaletine bağlı Çincenin birinci tonunda söylenen Sūzhōu şehrinin sesletimini dördüncü tonda söylerse Çinin başka bir eyaleti olan Anhui'nin Sūzhōu şehri olarak anlaşılır. Başka bir örnek vermek gerekirse, Anhui eyaletindeki dördüncü tonda söylenen Jīxī şehrini eğer yanlışlıkla birinci tonda söylerse Heilongjiang eyaletindeki Jīxī şehri akıllara gelecektir. Yukarıdaki örneklerden de anlaşıldığı üzere, tonlama yabancı öğrencilerin Çince öğreniminde çok önemli bir yere sahiptir.

Yabancı dil olarak Çince öğrenen Türk öğrenciler, anadillerinde tonlama bulunmaması nedeniyle, Çince tonlama öğrenirken anadillerinin özelliklerini Çinceye aktarırlar. Diğer birçok ülkeden gelen yabancı öğrenciler ile karşılaştırıldığında, dilinde tonlama olmayan ülkelere gelen yabancı öğrenciler sesletim konusunda nispeten daha zayıftırlar ve Türk öğrencilerin diğer dilinde tonlama olmayan ülkelerin öğrencilerden farklı, kendilerine has özellikleri vardır.

Bu çalışmada, anadilinde tonlama olmayan Türk öğrencilerin Çince ses tonlarını öğrenirken karşılaştıkları zorlukları ve yaptıkları yanlışları incelemek amaçlanmaktadır. Bu sorunların nedenleri ayrıntılı şekilde ele alınmış ve çözüm önerileri getirilmiştir. Ses tonlarının öğretilmesine ilişkin ileri çalışmalara ve öğretmenlere yardımcı olabilecek öğretim teknikleri ve yöntemleri geliştirilmeye çalışılmıştır.

2.Kuramsal Çerçeve

Günümüze kadar birçok araştırmacı, yabancı dil olarak Çince öğrenen öğrencilerin tonlama öğrenimine ilişkin çok sayıda araştırma yapmıştır. Bu araştırmaların büyük çoğunluğu özellikle anadili İngilizce olan yabancı öğrenciler ile yapılmıştır (Guì, 2003). Ancak Türk öğrencilerin tonlama sorunlarına yönelik yapılan araştırmalar yok denecek kadar azdır.

Bazı araştırmacılar, yabancı öğrencilerin ton öğrenme durumları üzerinde yapılan araştırma sonuçlarına dayanarak, tonlama öğretimi açısından kendi fikir ve tavsiyelerini beyan etmişlerdir. Örnek vermek gerekirse, Mǎ (1994) Çince başlangıç seviyesindeki yabancı öğrencilerin tonlama nedeniyle kendilerini doğru ifade edememelerini ve yanlış anlaşılma durumlarını incelemiştir; Sòng (2009) Çince öğrenen yabancılar için tonlama öğretim stratejileri araştırmıştır; Wáng (1995) ise Amerikalı öğrencilerin tonlama öğrenimini araştırmıştır. Yáng (2009) Çince öğrenen yabancı öğrencilerin tonlama yanlışlarını araştırmıştır. Fakat tüm bu araştırmalarda önerilen öğretim stratejileri geneldir; net olarak belirli bir kitleyi hedef alıp çözüm sunulmamıştır. Yapılan çalışmalarda elde edilen sonuçlar genel çerçevede incelenmiş ve anadillere, dilsel özelliklere veya bireysel, kültürel özelliklere indirgenip derinlemesine araştırma yapılan ve çözüm önerileri sunulan araştırmalar oldukça kısıtlıdır.

3.Araştırma Soruları

Bu araştırmanın amacı, Çin Kuzeybatı Eğitim Üniversitesi Çince Dil Kursu'nda ve Yabancı Dil Olarak Çince Öğretimi Yüksek Lisans programında öğrenim gören Türk öğrencilerin Çince tonlama öğrenirken yaptıkları yanlışların incelenmesi, sebeplerinin belirlenip iki farklı seviye grubundan elde edilen bulguların karşılaştırılmasıdır. Bunun için, çalışmada üç temel soruya cevap bulunmaya çalışılmıştır.

- 1- Araştırmaya katılan Türk öğrencilerden başlangıç seviye Çince grubundakilerin tonlama öğrenirken yaptıkları yanlışlar nelerdir?
- 2- Araştırmaya katılan Türk öğrencilerinden orta seviye Çince grubundakilerin tonlama öğrenirken yaptıkları yanlışlar nelerdir?
- 3- Bu iki grubun tonlama yanlışlarının farklı ve benzer yanları nelerdir?

4.Yöntem

Bu çalışmada Türk öğrencilerin Çince tonlama edinim durumlarını incelemek amacıyla 6 sorudan oluşan bir sormaca oluşturulmuştur. Sormaca Ek-2'de verilmiştir. Sormacanın birinci ve beşinci soruları evet-

hayır soru tipi şeklinde hazırlanmıştır, kalan üç soru ise çoktan seçmelidir. Altıncı soru ilk beş sorudan farklı olarak uygulama içermektedir, uygulama için sesletim tablosu hazırlanmıştır. Bu soruda 16 adet tek heceli, 32 adet çift heceli Çince sözcük verilmiştir ve bu sözcükler uygulama için kullanılmıştır. Praat 6.1.08 sesletim programı kullanılarak deney yapılmıştır. Deney tonu dinleme-duyduğu tonu tanıma ve sesletim testi olmak üzere başlıca iki aşamalı olarak ilerlemektedir. Öncelikle öğrenciye Çincedeki ölçünlüleştirilmiş tonlama ile kayda alınan sözcükler sırasıyla dinletilerek tonu dinleme-duyduğu tonu tanıma yöntemi ile öğrencilerin Çincedeki tonları dinleme becerisi gözlemlenmiştir. Daha sonra öğrencilere bu sözcüklerin tonları verilip sırayla okuması istenmiştir Praat 6.1.08 programında öğrencinin okuduğu sözcüklerin ses kaydı alınıp sesletim becerileri incelenmiştir. Başlıca ton perdesi ve ton modeli olarak iki şekilde inceleme gerçekleştirilmiştir; hazırlanan sözcükler zorluk sırasına göre düzenlenmiştir.

4.1. Çalışma Grubu

Çalışma grubu Kuzeybatı Eğitim Üniversitesi'nde Çince dil kursu programı ile Yabancı Dil Olarak Çince Öğretimi Bölümü Yüksek Lisans programında öğrenim gören 12 Türk öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin Çince öğrenim süreleri 8 ay ile 6 yıl arasında değişmektedir. Öğrenciler Çince öğrenim süreleri ve öğrenim gördüğü eğitim seviyesi dikkate alınarak iki gruba ayrılmıştır; Çince öğrenim geçmişi 8 ay ile 4 yıl arası olan öğrenciler başlangıç seviyesi olarak, 4 yıl ile 6 yıl arası olanlar ise orta seviye olarak belirlenmiştir. Başlangıç seviyesi grubunda 6, orta seviye grubunda da yine 6 öğrenci bulunmaktadır; yaş aralığı ise 21 ile 26 arasında değişmektedir. Öğrencilere ait bilgiler Ek-1'de verilmiştir.

Uygulama sırasında öğrencilere kodlar verilmiş, bu kodlar sayesinde inceleme daha kolay yapılmıştır. Başlangıç seviyesindeki erkek öğrenciler m1, m2, m3, başlangıç seviyesindeki kadın öğrenciler w1, w2, w3 olarak kodlanmıştır. Orta seviyedeki erkek öğrenciler M1, M2, M3 ve kadın öğrenciler W1, W2, W3'tür. Bu çalışmada ton "T" harfi ile belirtilmiştir.

4.2. Deney İçeriği ve Aşamaları

Deney içeriği olarak sesletim tablosu oluşturulmuştur. Tablonun ilk kısmında her bir tondan dörder tane olmak üzere 16 adet Çince tek heceli sözcük bulunmaktadır; tablodaki sözcükler seçilen öğrenciye önce dinletilmiş ardından sözcüğün karşısındaki kutucuğa duyduğu tonu işaretlemesi istenmiştir. Tablonun ikinci kısmında ise çift heceli 32 adet sözcük bulunmaktadır, sözcüklerde tüm tonlar kullanılarak 16 çeşit ton grubu hazırlanmıştır. Sesletim tablosundaki sözcüklerde herhangi bir alfabetik sıra yoktur. Kullanılan sözcükler Çince öğrenirken sıklıkla kullanılan sözcüklerdir.

Deney aşağıdaki sıra ile uygulanmıştır;

1. Dinleme-Tanıma becerisi testi; hazırlanan tablodaki sözcükler kayda alınıp öğrencilere iki kez dinletildikten sonra, duydukları hecelerdeki tonları sormacadaki alana yazmaları istenmiştir. Cevap anahtarına göre, öğrencilerin cevapları kontrol edilip doğru ve yanlış tespiti yapılmıştır.

2. Sesletim testi; bu testte öğrencilerden hazırlanan Çince sözcüklerin sesli bir şekilde okunması istenmiştir. Test sonunda öğrencinin hangi sözcüklerdeki hangi tonları yanlış seslettiği tespit edilmiştir. Bu basamakların ardından yanlışların sebepleri araştırılıp öğretim yöntemi önerileri sunulmuştur.

5. Bulgular

5.1. Türk Öğrencilerin Dinleme-Tanıma Testi Aşamasındaki Yanlış İncelemeleri

Ses tonlarında yapılan yanlışların incelenmesi başlangıç ve orta seviye olarak sınıflandırılmış şekilde aşağıda sunulmuştur.

5.1.1. Başlangıç Seviyedeki Öğrencilerin Yanlış İncelemeleri

5.1.1.1. Tek Heceli Sözcüklerin Tonlama Yanlış İncelemesi

Bu kısımda her bir tondan dörder olmak üzere toplam on altı tek heceli sözcüğe yer verilmiştir. Tek heceli sözcüklerin dinleme testinde toplam beş sözcükte yanlış vardır ve yanlış oranı yaklaşık% 5.21'dir. Yanlışların dördü ikinci tondadır, diğer bir tanesi ise üçüncü tondadır. Başlangıç seviyesindeki öğrenciler tek heceli sözcükler kısmında daha az yanlış yapmıştır, ikinci ton olan sözcüğü birinci tonda ya da üçüncü tonda okudukları gözlemlenmiştir.

5.1.1.2. Çift Heceli Sözcüklerin Tonlama Yanlış İncelemesi

Bu kısımda dört farklı ton toplam 32 adet çift heceli sözcük içinde kullanılmıştır. Öğrencilerin sözcüklerin farklı hecelerindeki farklı ton çeşitlerini doğru kullanıp kullanmadıkları gözlemlenmiştir. Çift

heceli sözcük grupları testi aşamasında, başlangıç seviyesindeki öğrencilerin toplam yanlış sayısı 90'dır; yanlış oranı ise %47.4'tür. Çift heceli sözcükler zorluk derecesi yüksekte düşüğe doğru incelendiğinde, yanlış yapılan sözcüklerdeki tonlama sırası şu şekildedir: İkinci ton+üçüncü ton, üçüncü ton+ikinci ton, üçüncü ton+dördüncü ton, üçüncü ton+üçüncü ton, ikinci ton+ikinci ton, ikinci ton+birinci ton, dördüncü ton+ikinci ton, dördüncü ton+dördüncü ton, dördüncü ton+birinci ton, birinci ton+dördüncü ton, ikinci ton+dördüncü ton, dördüncü ton+üçüncü ton, üçüncü ton+birinci ton, birinci ton+ikinci ton, birinci ton+birinci ton. En çok yanlış yapılan ton incelemesi aşağıda verilmiştir.

5.1.1.3. İkinci Ton Yanlış İncelemesi

İlk hecesinde ikinci ton bulunan dört adet sözcük grubu vardır ve ton sıralaması ikinci ton+birinci ton, ikinci ton+ikinci ton, ikinci ton+üçüncü ton, ikinci ton+dördüncü ton şeklindedir. Sözcüğün ikinci hecesinde ikinci ton bulunan grupta da sıralama birinci ton+ikinci ton, ikinci ton+ikinci ton, üçüncü ton+ikinci ton, dördüncü ton+ikinci ton şeklindedir. İnceleme sonucuna göre, öğrencilerden ilk hecesi ikinci ton olan sözcüklerde yanlış sayısı on ikidir, yanlış oranı ise %6.3'tür. Burada öğrenciler T2+T3 olarak sesletmeleri gerekeni T3+T3 olarak sesletmişlerdir. Bu yanlış sekiz kez yapılmıştır ve %66.6 oranındadır. Bir diğeri ise; T2+T2 olarak sesletilmesi gereken sözcük T3+T2 olarak edilmiştir, iki kez yapılmıştır, %16.7 oranındadır. Son olarak ta T2+T4 olarak sesletilmesi gereken T3+T4 olarak sesletilmiştir, iki kez yapılan yanlışın oranı ise yine %16.7'dir.

İkinci tonun sözcüğün ikinci kısmında bulunduğu grupta ise yanlış sayısı on dokuzdur, yanlış oranı %9.9'dur. Öğrenciler T3+T2 şeklindeki tonlamayı T3+T3 şeklinde sesletmişlerdir; bu da on dört kez yapılarak %73.7'lik bir orana sahiptir. Ardından T2+T2 şeklindeki sözcüğü üç kez T3+T2 olarak sesletmişlerdir, bu da %15.8'e denk gelmektedir. Son olarak, T4+T2 olarak sesletilmesi gereken sözcük T2+T2 şeklinde sesletilmiştir, iki kez yapılan yanlışın oranı ise %10.5'tir.

5.1.1.4. Üçüncü Ton Yanlış İncelemesi

İlk hecenin üçüncü ton olduğu iki heceli sözcük grupları üçüncü ton+birinci ton, üçüncü ton+ikinci ton, üçüncü ton+üçüncü ton, üçüncü ton+dördüncü ton şeklindedir. İkinci hecenin üçüncü ton olduğu iki heceli grup ise birinci ton+üçüncü ton, ikinci ton+üçüncü ton, üçüncü ton+üçüncü ton, dördüncü ton+üçüncü ton şeklindedir.

Üçüncü tonlamadaki toplam yanlış 27'dir, yanlış oranı %14.6'dır. Burada üçüncü ton ile en sık karıştırılan sözcüklerin hem ön hem sonrasındaki hecesinde ikinci ton vardır. Üçüncü tonun ön hecede bulunduğu sözcüklerde daha sık yanlış yapılmıştır, ikinci tonun üçüncü ton ile karıştırılmasının nedeni Türk öğrencilerin ikinci ve üçüncü tonları ayırt edememesidir; ikinci hecedeki yapılan yanlış ise birinci hecenin etkisiyle oluşmaktadır. Modern Çince'de iki adet üçüncü ton olan hece arka arkaya geldiğinde ilk hecedeki ton ikinci tonda okunur. Üçüncü tonun bu değişim kuralının da etkisiyle, öğrenciler ikinci ve üçüncü tonları çok kolay karıştırabilmektedirler.

5.1.2. Orta Seviye Öğrencilerin Yanlış İncelemeleri

5.1.2.1. Tek Heceli Sözcüklerin Tonlama Yanlış İncelemesi

Orta seviyedeki Türk öğrencilerin tek heceli sözcüklerdeki yanlışların sayısı on ikidir, yanlış oranı %12.5, açık bir şekilde görülmektedir ki yapılan yanlışlar başlangıç seviyesindeki öğrencilerin yanlışlarından daha fazladır. Yanlış olan tonlar ise ikinci ve dördüncü tondur. Başlıca yanlış ise ikinci tonun üçüncü ton olarak algılanmasıdır, ikinci tonun dördüncü ton ile karıştırıldığı yerler de mevcuttur. Bu seviyedeki öğrenciler için de ikinci ton en zor anlaşılan tondur. İkinci ve üçüncü tonların çok zor ayırt edildiği görülmektedir.

5.1.2.2. Çift Heceli Sözcüklerin Tonlama Yanlış İncelemesi

İki heceli sözcük gruplarında öğrencilerin toplam yanlış sayısı 90'dır, yanlış oranı ise %46.9'dur. Orta seviyedeki Türk öğrenciler ile başlangıç seviyedeki öğrencilerin bu kısımdaki yanlış oranları eşittir. Fakat sıralama konusunda başlangıç seviye ile farklılık göstermektedir. Yanlış sıralaması yüksekte düşüğe doğru üçüncü ton+ikinci ton, üçüncü ton+üçüncü ton, birinci ton+dördüncü ton, dördüncü ton+birinci ton, birinci ton+üçüncü ton, dördüncü ton+ikinci ton, birinci ton+ikinci ton, dördüncü ton+ikinci ton, üçüncü ton+birinci ton, ikinci ton+dördüncü ton, ikinci ton+üçüncü ton, ikinci ton+ikinci ton, üçüncü ton+üçüncü ton, birinci ton+birinci ton şeklindedir. En çok yanlış yapılan tonlar yine üçüncü ton+ikinci ton olan sözcüklerdir; en az yanlış ise yine birinci ton+birinci ton olan sözcüklerde yapılmıştır. Bundan başka ikinci ton+ikinci ton, üçüncü ton+üçüncü ton, ikinci ton+üçüncü ton gruplarında çok sayıda yanlış mevcuttur.

5.1.2.3. Bulguların Değerlendirmesi

Yukarıdaki incelemelere göre, orta seviye öğrencilerin dinleme becerisi başlangıç seviyedeki öğrencilerden daha düşük. Yanlışların sayısı, öğrenim süresi ve ton edinimi ile doğru orantılı değildir. Bu sonuç ton edinimindeki fosilleşme özelliğini yansıtmaktadır. Zou bu durumu fosilleşme (化石化, Fossilization) denilen durumun aslında ses bilgisi öğreniminde ortaya çıktığını, ses bilgisi öğrenimi sırasında bazı seslerin öğrencinin kafasında tam olarak şekillenmeden ve tam olarak edinimi sağlanmadan yarım kaldığını ve bu şekilde hatırlandığını,... şeklinde açıklar (Zou, 2006, 4).

Orta seviye öğrencilerinin yanlışları başlangıç seviye ton öğrenimi sırasında düzeltilmezse tonu yanlış hatırlaması kaçınılmazdır. Genel olarak tek heceli sözcük tonlama testi kısmında ikinci ton; çift heceli sözcük testi kısmında ise ikinci ton+üçüncü ton, üçüncü ton+üçüncü ton, ikinci ton+ikinci ton, üçüncü ton+dördüncü ton yanlış oranı yüksek gruplardır.

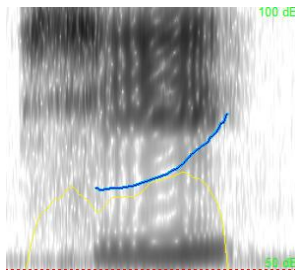
5.2. Türk Öğrencilerin Çince Tonlama Sesletim Yanlış İncelemesi

Doğru sesletim becerisi ile ses ayırt edebilme becerisi arasındaki ilişkiyi incelemek için, sesletim ve dinleme-tanıma deneylerinde ortak sözcükler kullanılmıştır. Araştırmada Türk öğrencilerin sesletimdeki Çince ton değerini hesaplamak için Praat 6.1.08 programı kullanılmıştır. Tonu öğrenirken asıl önemli olan tonların çeşitlerini ayırt edilebilmektir. Ton öğreniminde çok keskin kurallar yoktur, aslında konuşma dilinde gerçek ton değerine tamamen uyarak konuşulmayabilir (Liú, 2006, 5). Her bir öğrencinin kendine özgü ses sistemi vardır, bu çalışmada belirtilen ton değerleri, öğrencinin kendi gerçek sesletiminden yola çıkarak hesaplanan değerlerdir.

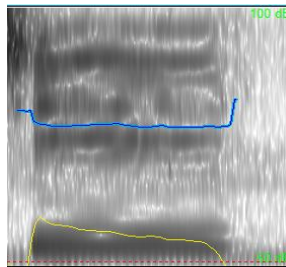
Bu bölümde iki farklı seviyedeki öğrencilerin yanlış inceleme sonuçları birbirine çok yakın olduğundan birlikte değerlendirilmiştir. Türk öğrenciler tek heceli sözcüklerin sesletiminde, hem ton biçimi hem de değerinde yanlış yapmaktadır; ton biçimi açısından en fazla yanlış oranına sahip dördüncü tondur. Doğruluk oranı en düşük ikinci ton olan yükselen tondur, öğrencilerin üçte ikisinin seslettiği ton biçimi Modern Çince'de olandan farklıdır. Hepsinin ortak noktası ise ikinci tona başlangıç noktalarının çok yüksek olmasıdır.

- Birinci ton: Türk öğrencilerin ton biçimi açısından en iyi seslettikleri ton birinci tondur;
- İkinci ton: Bu tonda okunması gereken sözcüğü öğrenciler birinci ton veya üçüncü tonda okumuştur. Örneğin, öğrenci w2 ikinci ton olan “习”xí sözcüğünü birinci ton olan“西”xī ve üçüncü ton olan“洗”xǐ olarak okuduğu görülmektedir. Aşağıdaki şekilde tonlama yanlışları kullanılan program üzerinde gösterilmiştir. Parantez içindeki sayılar ton değerini göstermektedir.
- Üçüncü ton: Bu ton ikinci tonla en çok karıştırılıp yanlış yapılan tondur.

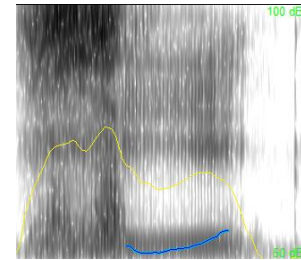
Şekil 1: 习 Xí Sözcüğünün Öğretmen ve İki Farklı Seviyedeki Öğrenci Tarafından Okunuşu

习 xí (35) Öğretmen

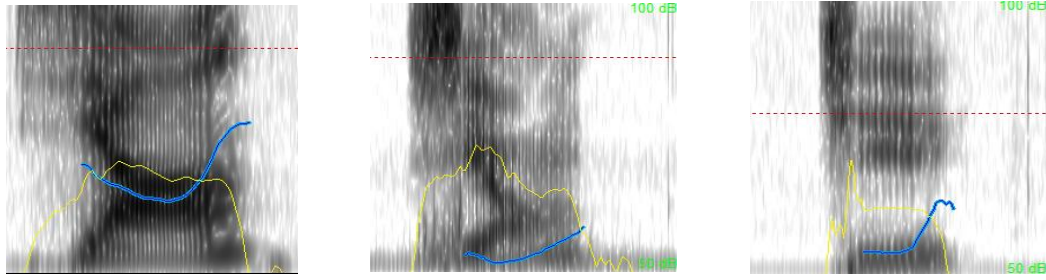

*习 (33) w2 öğrenci

*习 (213) M1 öğrenci

Şekil 2- Üçüncü Ton Olan 想 Xiǎng ve 起 Qǐ Sözcüklerinin Öğretmen ve İki Farklı Seviyedeki Öğrenci Tarafından Okunuşu

*想 xiǎng (214) öğretmen *想 xiǎng (24) M1 öğrenci *起 qǐ (35) m3 öğrenci

Yukarıdaki şekillerden de görüldüğü üzere üçüncü ton olan“想”xiǎng sözcüğünü önce öğretmen doğru şekliyle okumuştur. Ardından aynı sözcüğü M1 okumuştur, fakat M1’in seslettiği ton daha çok ikinci tona yakındır. Yine üçüncü ton olan 起 qǐ sözcüğünü m3 daha farklı tonlarda telafuz etmiştir.

● Dördüncü ton: Öğrenciler dördüncü tonu doğru sesletmişlerdir, sadece sesletimdeki tonun uzunluğu yeterli değildir.

5.2.1. Ton aralığı ve ton uzunluğu değerlendirmesi

Türk öğrencilerin Çince tek ve çift heceli sözcüklerin tonlama değerleri dağılım haritalarının incelenmesi sonucunda varılan diğer sonuçlar şu şekildedir. Öğrencilerin sesletiminde tonlama aralığı genel olarak dardır. Bu sorun anadilinde ton barındırmayan diğer yabancı öğrencilerde de sıklıkla görülmektedir. Türk öğrencilerde görülen bir diğer sorun ise tonlama uzunluğunu kısa tutmalarıdır. Yapılan deney sonucu öğrencilerin dördüncü tonu hem kısa hem de bastırarak seslettikleri göze çarpmaktadır.

6. Sonuç

Çalışmada yapılan deneyin her iki bölümünden elde edilen sonuçlar incelendiğinde öğrencilerin yaptıkları tonlama yanlışlarının türleri benzerlik göstermektedir. Başlangıç seviyedeki öğrenciler dinleme-tanımaya deneyinin tek heceli sözcükler kısmında en çok ikinci tonda yanlış yapmışlardır, çift heceli sözcükler kısmında ise ikinci ve üçüncü tonda daha fazla yanlış yapmışlardır. Çift heceli sözcüklerde yapılan yanlışlar tek heceli sözcükler kısmına göre daha fazladır. Öğrencilerin sık sık ikinci ton ve üçüncü tonu birbirine karıştırdıkları da göze çarpmaktadır. Orta seviyedeki öğrenciler tek heceli sözcükler kısmında en çok ikinci tonda yanlış yapmıştır. Bu gruptaki öğrenciler tek heceli sözcükler kısmında başlangıç seviyedeki öğrencilerden daha fazla yanlış yapmıştır. Bu da Çince dil öğretiminde ton öğretiminin temelden itibaren ne kadar önemli bir yere sahip olması gerektiğini ve eğer yeterli önem verilmezse ileriki seviyelerdeki öğrencilerin de yanlış yapmaya devam edeceğini göstermektedir. Orta seviye grubundaki öğrencilerin de benzer olarak ikinci ve üçüncü tonlardaki yanlış oranı yüksektir, özellikle çift heceli sözcük deney kısmında ikinci ve üçüncü tonları ayırt edememe zorluğu yaşadıkları belirlenmiştir. Sesletim deneyinin sonuçlarına göre, her iki seviye grubu öğrencilerinin en doğru seslettikleri ton birinci tondur. Yanlış yaptıkları tonlar ise ikinci ve üçüncü tonlardır. Bu iki tonun sesletimi birbirine çok yakındır, deneyde öğrencilerin bu iki tonu birbirinden çok zor ayırt edebildiği izlenmiştir. Dördüncü ton ise öğrenciler tarafından doğru sesletilmiştir fakat tonun sesletimi olması gerekenden daha kısa tutulmuştur. Yapılan yanlışların nedenleri aşağıda açıklanmıştır.

6.1. Yapılan Yanlışların Nedenleri

6.1.1. Anadilin Olumsuz Aktarımı

Anadilin olumsuz aktarımı Türk öğrencilerin tonlamalarda yanlış yapmalarına sebep olan sorunlardan bir tanesidir. Çince tonlama barındıran bir dildir, ayrıca bu tonlamalar sözcüğün anlamı açısından da büyük önem taşır; fakat Türkçede tonlama yoktur, Türkçede konuşmacı tutumunu sözcüklere vurgu yaparak ifade edebilir. Ton kavramının olmadığı bir dil ile düşünme tarzına sahip olmaları nedeniyle öğrenciler tonlardaki ses perdelerinin değişimini nasıl yapacakları ve tonlardaki iniş çıkışları nasıl kontrol edecekleri konusunda zorlanabilirler. Türk öğrencilerin Çincedeki tek heceli ve çift heceli sözcüklerdeki tonlama incelemelerinden de görüldüğü ki, öne çıkan yanlışlar başlıca ton değerlerini yüksek sesletmeleri, ton aralıklarını dar bırakmaları ve ton değerlerini 2, 3 ve 4 ses perdesi aralığında tutmalarıdır. Türkçede konuşma dilinde kullanılan ses tonunun alçalıp yükselme durumunu, farkına varmadan Çincedeki tonlama ile

karıştırmaları bu öğrencilerin yaptıkları tonlama yanlışlarında etkin bir rol oynamaktadır.

6.1.2. Dil öğrenilen ortamın etkisi

Her dilde olduğu gibi Çince öğrenirken de alıştırma yapmak çok önemlidir, Çince öğrenirken eğer konuşma alıştırması yapacak ortam ve şartlar sağlanmazsa öğrencilerde tonlamaya ilişkin kulak dolgunluğu olmayacağı için tonlamada yanlışlıklar görülür. Lanzhou şehrinde çoğunlukla Lanzhou şivesi kullanılmaktadır, bu nedenle öğrenciler ders dışında Modern Çince (mandarin) şivesini çok az pratik yapma şansı bulabilmektedirler. Lanzhou şivesinde de toplam dört ton bulunmasına rağmen ton değerleri Modern Çince şivesinden çok farklıdır. Zhao Yuan Ren tarafından oluşturulan beş ton değeri tablosuna göre, Çincedeki ton değerleri düz ton/55 (birinci ton), yükselen ton/35 (ikinci ton), alçalıp yükselen ton/214 (üçüncü ton) ve alçalan ton/51 (dördüncü ton) olarak ayrılmıştır; ayrıca “轻声” qīngshēng olarak adlandırılan, düşük sesletimli bir ton daha vardır. Lanzhou şivesindeki dört tonun ton değerleri ise düz ton/53 (birinci ton), yükselen ton/51 (ikinci ton), alçalıp yükselen ton/44 (üçüncü ton) ve alçalan ton/13 (dördüncü ton) şeklindedir (Dèng, 2009:3). Böyle bir dil ortamı öğrencilerin Çince tonlama edinişi konusunda büyük zorluklarla karşılaşmasına yol açmaktadır. Öğrenciler sosyal iletişim kurarak Çincelerini geliştirmek istediklerinde duydukları tonlamalar yerel şiveye ait olacaktır, bu da Çincedeki tonlamaları öğrenirken zorlanmalarına ve kullanırken de yanlış yapma oranının yükselmesine neden olur.

6.1.3. İletişimde sorun yaratmayan ton özellikleri

Bu özellikler iletişim sırasında bilgi alışverişini etkilemez ve diyalog içerisinde bulunan taraflar birbirini anlamakta herhangi bir sorun yaşamadığı için göz ardı edilir. Bu sebeple tek hecede oluşan ton yanlışları sözcük veya cümle içinde kullanılırken iletişimi etkilemeyebilir. Araştırmada bazı orta seviye öğrencilerinin Çince öğrenme süreleri uzun olmasına rağmen tonlamaları tam olarak kavrayamadıkları, sesletim sırasında ya ton değerinde ya da ton şeklinde yanlış yapıldığı fark edilmiştir. Fakat bu öğrenciler iletişim sırasında çok zorluk çekmezler, yabancı aksanıyla da olsa karşı tarafa söylemek istediğini aktarabilirler. Böylelikle zamanla tonlamaya çok dikkat etmemeye başlayabilirler.

6.2. Öneriler

6.2.1. Karşılaştırma Tekniği

Öncelikle Türk öğrencilerin yaptıkları ton değeri yanlışlarını düzeltmek amaçlı, Çince bulunan tonlama ve Türkçede bulunan bazı özel ses vurguları karşılaştırılabilir, böylelikle öğrenciler Çincedeki tonlamayı daha iyi kavrayabilir ve hafızasında tutabilir. Türkçe ton bulunmayan bir dildir, fakat konuşmada kullanılan, o sıradaki ruh hali ve kişinin verdiği tepkileri belirten bazı ses tonları ve vurgular vardır. Bu ses tonları ile Çincedeki dört tonun bazı benzerlikleri mevcuttur.

Türkçedeki ses tonları daha çok dil bilgisi ile ilgilidir, Çincedeki tonlama ile farklı kullanımlara sahiptir. İçinde bulunulan ruh hali ve düşünceler ses tonuna yansır ve sese yükselip alçalma, uzayıp kısalma gibi özellikler yükler. Aşağıda Çincedeki dört temel ton ve Türkçedeki ses tonlarındaki benzerlikler örneklerle açıklanmıştır.

Çincedeki birinci tonun ton değeri 55 tir. Türkçede sık karşılaşılan bir durum olan aralarında belirli bir mesafe olan iki kişiden birisi diğerine seslendiği zaman kullanılan ses tonuyla benzerdir; örneğin “Anneee”, “Abiiii”, “Zeyneep” gibi adlandırmalar seslenirken genelde uzatarak ve düz bir tonda söylenir, son hecesi çok uzatılır. Uzatma olan en son hecede düz bir ses tonu belirginlik gösterir, bu özellikleriyle Çincedeki birinci ton ile benzerlik gösterir; fakat tamamen aynı değildir, 33 ve 44 ton değeri ile Çincedeki birinci tondan daha düşük bir ton değerine sahiptir.

Çincedeki ikinci tonun değeri 35’ tir. Türkçede soru veya şaşkınlık belirten cümlelerde ses tonunda yükseliş hissi vardır. Örneğin, bir kişi veya olay hakkında konuşurken karşı taraf şaşkınlık veya şüphe gibi duygular belirten “Hı?” , “Ne?” gibi tepki belirten sözcüklerdeki ses tonu Çincedeki ikinci ton ile benzerlik gösterir.

Çincedeki üçüncü tonun değeri 214 tür. Türkçede bulunan bazı ses tonları Çincedeki bu üçüncü tona yakınlık gösterir. Diyalog esnasında bir kişi karşı tarafın anlattığı bir duruma karşı memnuniyetsizlik belirtirken “Yaaa!” sözcüğünü kullanarak cevap verebilir. Konuşmada karşı tarafın anlattıkları ilgisini çektiği zaman konuşmaya devam etmesini istediğini ve merak ettiğini belirten “Eeeee?” kullanılır. Ses önce alçalıp ardından yükselir.

Çincedeki dördüncü tonun değeri 51’ dir. Türkçede de konuşmada dördüncü tona yakın ses tonları vardır. Örneğin, iki kişi konuşurken birisi sınırlendiğinde diğerine söylediği “Sus!” sözcüğü birden alçalan bir ses tonu barındırır. Bu da Çincedeki dördüncü ton ile benzerlik gösterir, fakat ton değeri bakımından daha

yüksektir.

Türk öğrencilere Çince tonlamaları öğretirken, hem daha dikkat çekici olması hem de akılda kalması açısından anadildeki bu özelliklerden faydalanılabilir.

6.2.2. Ton ve Anlam karşılaştırması

Satın almak	mǎi 买	mài 卖	Satmak
Çin'in bir eyaleti	shān xī 山西	shǎn xī 陕西	Çin'in başka bir eyaleti
Sigara istiyorum	wǒ yào yān 我要烟	wǒ yào yán 我要盐	Tuz istiyorum
İyi öğrenci	hǎo xué shēng 好学生	hào xué 好学	Öğrenmeyi seven, çalışkan
Anne	mā 妈	mǎ 马	At

Yukarıda yazılışı aynı fakat tonlamaların farklı olmasından dolayı söylenişi ve anlamları farklı olan sözcük ve cümlelere örnek verilmiştir. Tonlama öğretiminde bu tarz karşılaştırmalar yaparak öğrencinin tonlama ve anlam arasındaki farkı daha iyi kavraması ve dikkat etmesi sağlanabilir. Çincedeki sesletimin en büyük özelliği tonlamadır, iki sözcüğün yazılışı tamamen aynı olabilir, fakat tonlama değerleri farklı olduğu için ifade ettikleri anlam da tamamen farklıdır.

6.2.3. İlgi Çekici Oyunlar

● Ton tahmin etme yarışması

Bu yarışma şeklindeki oyunda öncelikle öğretmen kuralları öğrencilere anlatır, sınıfı iki ayrı gruba ayırır, her gruptan birer kişi sırayla yarışır. Öğretmen bir sözcük söyler ve öğrenciden sözcüğün tonunu tahtaya yazmasını ister. Öğrenci tahmin ettiği tonu tahtaya yazdıktan sonra öğretmen de tahtaya imi, yazılışını ve okunuşunu yazar. En çok doğru cevabı olan grup kazanır.

● Dört tonu aynı heceyi kullanarak okuma

Türk öğrencilerin iki heceli sözcüklerdeki tonlama yanlış oranları yüksektir. Tonlama bir dizi cümle içerisinde kullanılarak, öğrencilerin ton değeri, uzunluğunu daha iyi kavramaları ve Çince tonlamaların kulağa hoş gelen ritmini fark etmeleri sağlanabilir. Öğretmen tarihteki ünlü şairlerden seçip tahtaya imleri değil sadece tonlamalarını yazabilir (Ding,2006). Örneğin, Tang Hanedanlığı dönemi şairlerinden Mèng Hào'ér'ın ünlü şiiri 《春晓》"Baharda seher vakti" kullanılabilir. Şiirde imlerin üzerinde yer alan yazımlarına ve tonlarına dikkat edildiğinde şiirde kafiye ve ritim olduğu göze çarpar.

chūnmǎn bù jué xiǎo, chùchùwén tī niǎo. yè lái fēng yǔ shēng, huā luò zhī duō shǎo.
春眠不觉晓，处处闻啼鸟。夜来风雨声，花落知多少。

1 2 4 2 3 4 4 2 2 3 4 2 1 3 1 1 4 1 1 3

Öğretmen yukarıdaki gibi tonlamaları tahtaya yazar ve yavaş bir hızla iki defa okur. Öğrenciye bir dakika süre verir, öğrenci kendisi herhangi tek heceli bir sözcük kullanarak verilen süre içerisinde tonlamaları tekrar eder. Öğrenci pratik yapmayı bitirdiğinde, iki gruba ayrılan öğrenciler içlerinden birer kişiyi seçerler, bu seçilen öğrenciler tahtada yazılı olan tonlamaları okur. Öğretmen öğrencinin yanlışlarını düzeltir. Bu şekilde ilerleyerek öğrenciler eğlenerek öğrenebilir, yanlışlarını düzeltebilirler.

● Tekerleme yarışması

Yabancı öğrencilerin tonlamaya ilgilerinin artmasını sağlamak amacıyla, öğrenciler bazı temel ve basit imleri öğrendikten sonra tekerleme kullanılarak tonlama öğretilir. Örneğin, aşağıdaki tekerlemeler yazılışı aynı fakat ton farkı nedeniyle sesletimi ve anlamı farklı olan sözcüklerden oluşur.

mā mā zhòng má, wǒ qù fàng mǎ, mǎ chī le má, mā mā mǎ mǎ.
妈妈种麻，我去放马，马吃了麻，妈妈骂马。

sì shì sì, shí shì shí, shí sì shí sì sì, sì shí sì sì sì.
四是四，十是十，十四是十四，四十是四十。

Öğrenciler gruplara ayrılır, belirlenen süre içerisinde tekerlemelerin tonlamalarını en doğru okuyan grup kazanır. Öğretmen bu tür ilgi çekici tonlama oyunlarına dersin son saatlerinde yer verebilir. Derste öğretilen tonlamalar ders sonunda bu tür oyunlarla pekiştirilebilir.

6.2.4. Yazılım Destekli Öğretim

Bu deneysel araştırmada test uygulanan öğrencilerin çoğunda, kullanılan ses inceleme programına karşı merak uyandırdığı ve program aracılığıyla kendi tonlamalarındaki yanlışlarını öğrenmek ve düzeltmek istedikleri gözlemlenmiştir. Bu nedenle, bu tip ses programlarının araştırmalar dışında ayrıca tonlama öğretiminde de kullanılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Öğrenciler kendi seslerini bilgisayara kaydedip, program yoluyla ses haritalarını inceleyebilmekte, kendi sesi ile Çince'deki doğru sesletimi karşılaştırıp farkı görebilmektedir. Böylelikle öğrenci kendi tonlamasındaki yanlışını anlayabilmekte, öğrencinin ilgisi ve kendi başına öğrenme isteği artabilmektedir.

6.2.5. Çeşitli Ton Öğrenme Programları

Çağımızın getirdiği teknolojik imkânlar bilgiyi daha kolay ulaşılabilir kılmıştır. Öğretmen öğrencilerin seviyesine uygun bulduğu ton öğrenme programlarını öğrencilerin kullanmasını sağlayabilir. Öğrenciler ise internet aracılığıyla edinebilecekleri bu programlar ile hem bilgisayar hem de telefondan ders saati dışında da rahatlıkla ton öğrenip pratik yapabilirler.

KAYNAKÇA

- Chen, Feng 陈枫 (2008). *Yabancı Dil Olarak Çince Öğretimi Teknikleri (对外汉语教学法)*. Pekin: Zhonghua Yayınevi.
- Ding, Dimeng 丁迪蒙 (2006). *Yabancılar için Çince Dersi Öğretim Metotları (对外汉语的课堂教学技巧)*. Şangay: Xuelin Yayınevi.
- Deng, Wenjing 邓文靖 (2009). Kuzeybatı Bölgesi Üç Ton Şivelerinin Dağılım Özelliklerinin İncelenmesi (西北地区三声调方言分布特点透析). *Lanzhou Üniversitesi Dergisi*, S. 3, s. 66-72.
- Gui, Mingchao 桂明超 (2003). Amerikan İngilizcesindeki Ses Tonlarının Amerikan Öğrencilerin Çince Tonlama Öğrenmesine Olumsuz Etkileri (再论美国英语语调对美国学生学习汉语声调的干扰). *Yunnan Eğitim Üniversitesi Dergisi*, S. 1, s. 38-43.
- Liu, Xiaojun 刘晓军 (2006). Vietnamlı Öğrencilerin Çince Tonlama Edinimi Yanlış İncelemesi (越南留学生汉语声调偏误实验分析). Yüksek Lisans Tezi, Guangxi Üniversitesi, Guangxi.
- Liu, Xun 刘珣 (2000). *Yabancı Dil Olarak Çince Öğretimine Giriş (对外汉语教育学引论)*. Pekin: Pekin Dil ve Kültür Üniversitesi Yayınevi.
- Lu, Qinghe 陆庆和 (2006). *Yabancı Dil Olarak Çince Öğretiminde Dilbilgisi Öğretimi (实用对外汉语教学语法)*. Pekin: Pekin Üniversitesi Yayınevi.
- Ma, Yanhua 马燕华 (1994). Başlangıç Seviyedeki Yabancı Öğrencilerin Modern Çince Tonlama Yanlışları (初级汉语水平留学生的普通话声调误区). *Pekin Eğitim Üniversitesi Dergisi*, S. 3, s. 88-93.
- Mao, Li 毛丽 (2007). Tonlama Yanlışları ve Yabancılar Tonlama Öğretimi Araştırmaları (声调偏误与对外汉语声调教学研究综述). *Hunan Birinci Eğitim Üniversitesi Dergisi*, S. 2, s. 119-122.
- Song, Yidan 宋益丹 (2009). Yabancı Dil Olarak Çince Öğretiminde Tonlama Öğretimi Teknikleri (对外汉语声调教学策略探索). *Dil Öğretimi ve Araştırmaları Dergisi*, S. 3, s. 48-53.
- Wang, Yunjia 王隰佳 (1995). Amerikanların Çince Tonlama Öğrenimi Hakkında (也谈美国人学习汉语声调). *Dil Öğretimi ve Araştırmaları Dergisi*, S. 3, s. 126-140.
- Wu, Z. & Lin, M. 吴宗济, 林茂灿 (1989). *DeneySEL Sesletim Öğrenimi (实验语音学概要)*. Pekin: Yükseköğretim Yayınları.
- Yang, Rui 杨睿 (2009). Ton Yanlışları ve Yabancı Dil Olarak Çince'de Ton Öğretiminin İncelenmesi (声调偏误与对外汉语声调教学研究之我见). *Dil Dergisi*, S. 9, s. 141-142.
- Zou, Lingsheng 邹铃声 (2006). Yabancı Öğrencilerin Çince Sesletim Ediniminde Entropi ve Fosilleşme (外国学生汉语语音习得中的熵现象及化石化现象). *Guizhou Üniversitesi Dergisi*, S. 4, s. 93-96.

Ek -1: Deneye Katılan Türk Öğrencilere Ait Bilgiler

Kod	Cinsiyet	Ülke	Çince Öğrenim Süresi (ay)	Bildiği Diğer Yabancı Diller
w1	Kadın	Türkiye	8 ay	İngilizce
w2	Kadın	Türkiye	36 ay	İngilizce
w3	Kadın	Türkiye	36 ay	İngilizce, Fransızca, Almanca
m1	Erkek	Türkiye	24 ay	İngilizce, Japonca
m2	Erkek	Türkiye	48 ay	İngilizce, Almanca, Rusça
m3	Erkek	Türkiye	36 ay	İngilizce
W1	Kadın	Türkiye	60 ay	İngilizce, Arapça
W2	Kadın	Türkiye	72 ay	İngilizce
W3	Kadın	Türkiye	72 ay	İngilizce
M1	Erkek	Türkiye	60 ay	İngilizce
M2	Erkek	Türkiye	72 ay	İngilizce
M3	Erkek	Türkiye	72 ay	İngilizce

Ek- 2: Türk Öğrencilerin Çince Tonlama Öğrenimi Sormacası

Türk Öğrencilerin Çince Tonlama Öğrenimi Sormacası										
Çince ismi:					Adı Soyadı:					
Cinsiyet:					Seviyesi:					
Yaş:					Çince öğrenim süresi:					
1.Çinceден önce, başka bir dil öğrendiniz mi?					1.Hayır ()		2.Evet ()			
Eğer öğrendiyseniz lütfen belirtiniz. (Örneğin: İngilizce)										
2.Çince öğrenirken en çok zorlandığınız					1.Telaffuz ()		2.Karakter ()		3.Kelime () 4.Dilbilgisi ()	
3.Sizce en zor olan hangisidir?					1.Heceleme ()		2.Ünlü harfler ()		3.Tonlama ()	
4.En çok zorlandığınız ton hangisidir?					1.Birinci ton ()		2.İkinci ton ()		3.Üçüncü ton ()	
					4.Dördüncü ton ()		5.Tonsuz ()			
5.Sizce tonlama karşınızdaki kişi ile iletişiminizi etkiliyor mu?					1.Evet ()		2.Hayır ()			
6.Dinlediğiniz kelime kaçınıcı ton ise işaretleyiniz										
örnek:	天	tian	1. 一声 (✓)		2. 二声 ()		3. 三声 ()		4. 四声 ()	
1	少	shao	1. 一声 ()		2. 二声 ()		3. 三声 ()		4. 四声 ()	
2	进	jin	1. 一声 ()		2. 二声 ()		3. 三声 ()		4. 四声 ()	
3	车	che	1. 一声 ()		2. 二声 ()		3. 三声 ()		4. 四声 ()	
4	和	he	1. 一声 ()		2. 二声 ()		3. 三声 ()		4. 四声 ()	
5	今	jin	1. 一声 ()		2. 二声 ()		3. 三声 ()		4. 四声 ()	
6	想	xiang	1. 一声 ()		2. 二声 ()		3. 三声 ()		4. 四声 ()	
7	学	xue	1. 一声 ()		2. 二声 ()		3. 三声 ()		4. 四声 ()	
8	办	ban	1. 一声 ()		2. 二声 ()		3. 三声 ()		4. 四声 ()	
9	记	ji	1. 一声 ()		2. 二声 ()		3. 三声 ()		4. 四声 ()	
10	卡	ka	1. 一声 ()		2. 二声 ()		3. 三声 ()		4. 四声 ()	
11	题	ti	1. 一声 ()		2. 二声 ()		3. 三声 ()		4. 四声 ()	
12	发	fa	1. 一声 ()		2. 二声 ()		3. 三声 ()		4. 四声 ()	
13	出	chu	1. 一声 ()		2. 二声 ()		3. 三声 ()		4. 四声 ()	
14	起	qi	1. 一声 ()		2. 二声 ()		3. 三声 ()		4. 四声 ()	
15	爸	ba	1. 一声 ()		2. 二声 ()		3. 三声 ()		4. 四声 ()	
16	习	xi	1. 一声 ()		2. 二声 ()		3. 三声 ()		4. 四声 ()	
örnek:	你好	ni hao	(3 3)							
1	但是	dan shi	()		17 电脑		dian nao	()		
2	故宫	gu gong	()		18 感觉		gan jue	()		
3	时间	shi jian	()		19 心情		xin qing	()		
4	教室	jiao shi	()		20 笔记		bi ji	()		
5	标点	biao dian	()		21 吃饭		chi fan	()		
6	复习	fu xi	()		22 回答		hui da	()		
7	结束	jie shu	()		23 水果		shui guo	()		
8	喜欢	xi huan	()		24 飞机		fei ji	()		
9	课文	ke wen	()		25 夏天		xia tian	()		
10	服务	fu wu	()		26 阿姨		a yi	()		
11	集体	ji ti	()		27 起来		qi lai	()		
12	出去	chu qu	()		28 自己		zi ji	()		
13	咖啡	ka fei	()		29 读书		du shu	()		
14	着急	zhao ji	()		30 首都		shou du	()		
15	歌曲	ge qu	()		31 勇敢		yong gan	()		
16	卡片	kapi an	()		32 明显		ming xian	()		
Teşekkürler !										